

הכנסת הוועדה לביטחון לאומי

סימוכין : 2024-023003
ירושלים, ג' בסיוון תשפ"ד
09 ביוני 2024

לכבוד
ח"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי
ח"כ אבי דיכטר, שר החקלאות ופיתוח הכפר
ח"כ יריב לוין, שר המשפטים
מר בצלאל סמוטריץ', שר האוצר
מר שי חגיגי, יו"ר מרכז השלטון האזורי

מכובדיי,

הנדון: בחינת כלים אפקטיביים למלחמה בפשיעה החקלאית (פלישה לקרקעות, פלישת והיזק עדרים, גניבת ציוד ותוצרת חקלאית, השתלטות על קרקע ומענה רלוונטי)

ביום 4.6.24 (כ"ז באייר תשפ"ד) קיימה הוועדה ישיבת מעקב בנושא שבנדון.

חברי הוועדה היו מאוחדים בדעתם כי יש להחמיר את הענישה, הפלילית והמנהלית כאחד, בכדי לייצר הרתעה אל מול הפשיעה החקלאית, אך היו מאוחדים בדעתם גם בכך שהמחסור בנתונים עדכניים בנושא לא מאפשר לבחון את אפקטיביות הכלים בצורה מספקת.

הוועדה שמעה מח"כ משה אבוטבול, סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – משרד החקלאות), כי יש להרחיב את השימוש במיזמים טכנולוגיים למניעת פלישה וגניבה. הוא אמר כי ציוד זה יקר מאוד וכי משרד האוצר לא תמיד מוכן לשאת בעלות. כן, יש להשפיע על חברות הביטוח, שיוזילו את פרמיות הביטוח למי שרוכש את הציוד, כתמריץ. הוועדה אף שמעה מנציגי החקלאים כי חברות ביטוח אף מייקרות את הפרמיות של החקלאים, לאחר תביעה או שתיים, בכדי לגרום להם לא לחדש את הביטוח אצלן.

מר אוראל פיין, נציג אגף התקציבים במשרד האוצר, מסר כי לא הוגשה למשרד תכנית סדורה ממשרד החקלאות בנוגע למאבק בפשיעה החקלאית. באשר לשאלת תמרוץ רכישת הציוד הטכנולוגי, הרי שמדובר בהחלטת שר החקלאות כיצד לתעדף את תקצוב התכניות של משרדו.

הצעות נוספות לסייע לחקלאים שעלו במהלך הדיון היו, בין השאר, העברת כלל ההכנסות מקנסות מנהליים בגין פשיעה חקלאית לקרן ייעודית, סיוע דרך קרן הפיצויים של מס רכוש, סיוע דרך קרן הפיצויים לנזקי טבע, וחלוקת מרכיבי ביטחון להתיישבות החקלאית, כפי שיש מרכיבי ביטחון אל מול פשיעה לאומנית.

הוועדה שמעה מנציגי משרד החקלאות כי הם פועלים בשילוב זרועות עם משטרת ישראל ומג"ב במאבק בפשיעה החקלאית, וכיום כבר יש סנכרון בין מערכות ממוחשבות לטובת נתונים על עדרים וראשי בקר, ונתונים על חשודים בפשיעה חקלאית בכדי לבצע מולם אכיפה כלכלית. נוהל העבודה בין יחידת הפיצו"ח של המשרד למג"ב כבר נחתם, וגם חודשה פעילותו של "השולחן העגול" בנושא, לאחר שהופסקה עם תחילת מלחמת "חרבות ברזל".

הוועדה שמעה ממר אלון ביטון, מנהל אף חירום וביטחון במרכז השלטון האזורי, כי קב"ט מועצה אזורית יודע על כל עבירה חקלאית שמתבצעת בתחומו, אך, בשנה וחצי האחרונות, הוא מתקשה בקבלת נתונים ומגמות ברמה הארצית בנושא, מה שמקשה להיערך טוב יותר למנוע פשיעה. הפתרון הוא איגום משאבים, בדגש עם מרכזי שליטה אחודים וצוותים אחודים, של המועצות האזוריות, משרד החקלאות, המשרד לביטחון לאומי ומג"ב. עוד הוסיף, כי השיטור המועצתי יכול להיות פתרון מצוין, אך כיום הוא קיים רק בשש מועצות. הפתרון הקיים – כיתות כוננות, הן ללא סמכות אכיפה פלילית בנושא.

הוועדה שמעה מנציגי המשרד לביטחון לאומי כי מתקיימת עבודת מטה מתמשכת עם משרדי החקלאות והמשפטים בנושא האכיפה המנהלית. התקנות שיסדירו את מנגנון מתן הקנסות נמצאות בשלב הכנה מתקדם.

הכנסת הוועדה לביטחון לאומי

משטרת ישראל כבר הקימה מדור אכיפה מנהלית, ונהלי העבודה מול משרד החקלאות כבר נחתמו. כך, שעם אישור התקנות יוכלו להתחיל לפעול בנושא.

עוד ציינו נציגי המשרד לביטחון לאומי כי הפתרון הטכנולוגי של מרכיבי ביטחון הואץ מאוד מתחילת מלחמת "חרבות ברזל", והתבצעה עבודת מטה מרחיבה בנושא של פריסתם בשטח, בהתאם לרמת הסיכון. החלה אף הקצאה ראשונית של המרכיבים, ביישובים שנמצאים בסיכון גבוה, ויש רצון להרחיב את הפעימה הראשונה. אך, עדיין לא הוסדר נושא התקצוב.

הוועדה שמעה מנציגי המשרד לביטחון לאומי כי הקמתו של המשמר הלאומי, שיגדיל משמעותית את כח האדם העומד לרשות מג"ב, הקמת יחידות שיטור מועצתי ושיטור עירוני שמשותפים פעולה עם כיתות הכוננות, פעילות ה"בינה" הטכנולוגית במג"ב, פעילות הרשות לביטחון קהילתי, פעילות יחידות משרד החקלאות, פעילות יחידות של תקיפה כלכלית - כל אלה יביאו לשיפור הטיפול בתופעת הפשיעה החקלאית, להגברת הנוכחות בשטח ולהחזרת המשילות וההרתעה.

להלן החלטות הוועדה:

1. הוועדה מודה למשתתפים בישיבה.
2. הוועדה רואה בחקלאות כסממן לעצמאות ובסיס לביטחון התזונתי של אזרחי ישראל, ובחקלאים כשומרי הקרקע שהם חלק ממשילותה וריבונותה של מדינת ישראל. המלחמה באותם טרוריסטים אשר מבצעים את הפשיעה החקלאית היא הכרח.
3. הוועדה מצירה על המחסור בנתונים עדכניים על הפשיעה החקלאית, כבסיס לקבלת החלטות מושכלות בדבר הכלים האפקטיביים למלחמה בפשיעה זו.
4. הוועדה מברכת על חידוש פעילותו של "השולחן העגול" ומבקשת דיווח על תוצאותיו בישיבתה הבאה, בדגש על התקדמות בחקיקה ראשית וחקיקת משנה.
5. הוועדה מבקשת לקבל את נהלי העבודה אשר נחתמו בנושא המאבק בפשיעה החקלאית בין המשרד לביטחון לאומי למשרד החקלאות ופיתוח הכפר, על יחידותיהם השונות.
6. הוועדה מבקשת לשמוע בישיבתה הבאה את פירוט התקציבים אשר מיועדים ללחימה בפשיעה החקלאית במשרד לביטחון לאומי ובמשרד החקלאות.
7. הוועדה מבקשת לשמוע בישיבתה הבאה דיווח מהמשרד לביטחון לאומי על התקדמות הקמת המשמר הלאומי, הקמת יחידות של השיטור המועצתי, ובחינת סמכויות לכיתות הכוננות בנושא.
8. הוועדה מבקשת מכלל הגורמים להציג בישיבתה הבאה הצעות קונקרטיות לכלים טכנולוגיים למאבק בפשיעה החקלאית.
9. הוועדה מבקשת לקבל נתונים אודות הפשיעה החקלאית בשנים 2022-2024, לרבות: מספר תלונות שהוגשו, מספר חקירות שנפתחו, מספר כתבי אישום שהוגשו, מספר הרשעות, סוג והיקף הענישה שהטילו בתי המשפט, מספר הקנסות המנהליים שחולקו, גובה הקנס הממוצע, וסך הכספים שנתקבלו מהקנסות – הכל בחלוקה לפי העבירות הרלוונטיות השונות (גניבת תוצרת, גניבת ציוד חקלאי, פלישה, הצתות וכו').
10. הוועדה תקיים ישיבת מעקב נוספת בנושא בשבועות הקרובים. על כן, יש להעביר התייחסות לוועדה עד ליום 30.6.24.

בכבוד רב,

ח"כ צביקה פוגל
יושב ראש

הוועדה העתקים:

חברי הוועדה

ח"כ משה אבוטבול, סגן שר החקלאות ופיתוח הכפר
אורלי אלמגור לוטן – מרכז המחקר והמידע של הכנסת